

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Dikter om elektriska vänner ger mersmak

Westerlund, Anders

Published in:
Österbottens Tidning

Published: 09/12/2022

Document Version
Accepted author manuscript

[Link to publication](#)

Please cite the original version:
Westerlund, A. (2022). Dikter om elektriska vänner ger mersmak. *Österbottens Tidning*.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022121471333>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Dikter om elektriska vänner ger mersmak

RECENSION. Dikterna av den nyzeeländska poeten Helen Heath ger mersmak. ÖT:s recensent frågar sig om vi kanske så småningom får ta del av en hel diktsamling i svensk översättning.

I "Helen Heaths elektriska vänner", utgiven av Ellips förlag, presenterar Mikaela Nyman den nyzeeländska poeten Helen Heaths författarskap, med fokus på diktsamlingen "Arc friends electric?" från 2018.

Medan lyriken på Nya Zeeland enligt Nyman länge dominerades av manliga författare med förkärlek för västerländsk naturlyrik har Heath introducerat andra teman, inte minst människans förhållande till teknik.

Genremässigt är den lilla skriften något diffus. Den har essäkaraktär, men dikterna som återges gör helheten splittrad. Texten mellan dikterna har innehållsmässigt snarast karaktär av introducerande förord där Nyman diskuterar kontexten för dikterna och tematiken i dem. Det som tyvärr saknas är en mer analyserande närläsning av dikterna, med det poetiska uttrycket i centrum.

Heaths långa dikt "Antropocen" är till sin form nära en fragmentarisk prosaberättelse. Diktjaget pendlar mellan förundran och förskräckelse inför fenomenet att fåglar börjat härma ringsignaler från mobiler och bilar. Ska vi se fåglarna som offer för vår kolonisering av naturen? Eller är det med tanke på evolutionen ett framgångsrikt drag av fåglar att anpassa sig till en teknisk ljudmiljö?

Växelspelet mellan fåglar och teknik tar en vändning till i slutet av dik-

Mikaela Nymans bok "Helen Heaths elektriska vänner" är nummer 4 i Ellips serie lilla e. FOTO: STEVE KING

ten när Heath skriver om den utdöda fågeln huia – vars sång bevarats på en 1950-talsinspelning av en människa som visslar huians sång.

DEN ANDRA långa dikten i boken, "Strandbeests", utgår från den nederländske konstnären Theo Jansens plaströrskonstruktioner som rör sig framåt med vindens hjälp. I diktens första del är det dessa mekaniska varelser som har ordet i en mytologisk skapelseberättelse, i den andra hörs konstnärens tekniska beskrivning.

Den tredje delen har formen av en taxonomisk uppräknings av olika varianter av strandbeests, och i den fjärde återges betraktarens synvinkel.

Förskjutningarna mellan de olika perspektiven problematiserar den flytande gränsen mellan det mänskliga och icke-mänskliga, mellan det levande och det konstruerade.

MEST TANKEVÄCKANDE är ändå de dikter från den andra delen av Heaths "Arc friends electric?" som Nyman presenterar. Där ställs frågor

ESSÄ

Helen Heaths elektriska vänner (Lilla e nr. 4)
Mikaela Nyman
Ellips förlag 2022
42 sidor

om det mänskliga på sin spets med dikter om "personlig förlust och sorg i vår digitala tidsålder".

Minnessidor på nätet – "vår tids elektroniska altare" – kommer de till exempel att på sikt förvalta eller förvanska minnet av de bortgångna?

Heath tar också det hela ett steg längre, i spekulativa dikter där "kroppens förgänglighet" överskrider genom att avlidnas personligheter matas in i programvara som skapar avatarer.

Vad är det för sorts relation människan får till dessa "elektroniska vänner", och på vems villkor, människans eller teknikens?

I slutet av boken följer den engelska originalversionen av de fem dikter av Heath som behandlats. Dikterna ger mersmak, kanske vi småningom får ta del av en hel diktsamling i svensk översättning?

Anders Westerlund